

LIFE-MICACC projekt

LIFE16 CCA/HU/000115

Önkormányzatok lehetőségei a klímaalkalmazkodás vizekkel kapcsolatos területén

Előadó: Bögre Lajosné, polgármester

Dátum: 2018. november 22.

Székesfehérvár

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

“Önkormányzatok lehetőségei a klímaalkalmazkodás vizekkel kapcsolatos területén” című konferencia
2018. november 22.

Tartalom

- Tiszatarján bemutatása
- Probléma
- Célkitűzések
- Pilot projekt ismertetése
- Tervezett ütemezés
- Elért eredmények
- Kihívások, nehézségek
- Kapcsolati lehetőségek
- Sérülékenységi vizsgálat összegzése

Tiszatarján I.

Légi fotó Tiszatarjánról

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

“Önkormányzatok lehetőségei a klímaalkalmazkodás vizekkel kapcsolatos területén” című konferencia
2018. november 22.

Tiszatarján II.

- Tiszatarján község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Mezőcsáti járásban. Mezőcsáttól keletre, Tiszakeszitől északra található.

Tiszatarján címere

Tiszatarján III.

- **Teljes népesség: 1437 fő (2015. jan. 1.)**
- **Népűrűség: 35,26 fő/km²**
- **Nép csoportok: A település lakosságának 89%-a magyar, 11%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát. (KSH)**

Tiszatarján IV.

- **TISZATARJÁN** neve is mutatja, hogy ősmagyar község. A Tarján törzsről kapta nevét és előnévként – amit sokáig külön is írtak – a Tisza folyó nevét. Így lett Tiszatarján.
- A falu nevének első említése az 1214-es Varadi Regestrumból származik, akkor még Tarian formában.
- A Tisza-szabályozáskor a település mentén mintegy 2,6 km-t metszettek le a folyóból, ami 2,2 kilométeres rövidülést jelentett.

Tiszatarján területe

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

“Önkormányzatok lehetőségei a klímaalkalmazkodás vizekkel kapcsolatos területén” című konferencia
2018. november 22.

Mintaterület

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

“Önkormányzatok lehetőségei a klímaalkalmazkodás vizekkel kapcsolatos területén” című konferencia
2018. november 22.

Tiszatarján és a mintaterület elhelyezkedése

Probléma

- **Az ártérben jellemzőek:**
 - Erőteljes áradások
 - Gyakoribb aszályok
 - Tartós és nagy kiterjedésű belvíz
- **A belvíz terméskárokat okoz, és az invazív növényfajok elszaporodását eredményezi**

Kiindulási helyzet I.

“Önkormányzatok lehetőségei a klímaalkalmazkodás vizekkel kapcsolatos területén” című konferencia
2018. november 22.

Célkitűzések

- Kisléptékű természetes vízmegtartó beavatkozás az ártérben: kubikgödrökkel borított területen állandó, nyílt vízfelület létrehozása.
- Anyagnyerőhelyek bővítése, vizes élőhely bővítése, összekapcsolása.
- Helyi ökoturizmus fejlesztése a helyreállított ártérben. A vizes élőhelyen és a tórendszer környékén látogató ösvény kerül kialakításra.
- A mintaterület jogi védettségének biztosítása.

Pilot projekt bemutatása

- Beavatkozások előzetes koncepciója:
 - Ártéri vizes élőhelyek és kubikgödrök létesítése, helyreállítása, kibővítése és összekapcsolása az árvíz és a belvíz megtartása és tárolása, a nyári aszályos időszakokban a talajvíztartalékok visszatöltése céljából.
 - 1600 méter hosszúságú ösvény kialakítása a látogatók számára, 40 méter hosszú, fából készült platform a víz fölé építve és 10 db eligazító tábla elhelyezése.

Tervezett ütemezés

A5- NWRM pilot projekt előkészítése	C1- Kivitelezés, teszüzem	C4- Vízgyűjtő szintű partnerség kiépítése	D1- NWRM prototípus monitorozása	After LIFE
2017.12. – 2018.12.	2018.12. – 2019.12.	2019.01- 2021.06.	2018. 07. – 2021. 06.	
<ul style="list-style-type: none"> - Sérülékenységi Vizsgálat elkészítése - Geodéziai felmérés - Prototípus megtervezése - Monitorozási terv kidolgozása - Szükséges engedélyek beszerzése 	<ul style="list-style-type: none"> - Tereprendezés - Anyagnyerőhelyek bővítése, összekapcsolása - Vizes élőhely bővítése - Tanösvény kialakítása - Üzemeltetési engedély beszerzése - Védett területre vonatkozó javaslat készítése 	<ul style="list-style-type: none"> - 5 mintaterületet érintő vízgyűjtő szintű partnerség: - Ároktő - Tiszadorogma - Tiszakeszi - Hejőkürt - Hejőpapi 	<ul style="list-style-type: none"> - Talajvíz szint ellenőrzése - Csapadék megfigyelése - Belvív vizsgálata - Özönnövények vizsgálata - Árvíz és aszály megfigyelése 	

“Önkormányzatok lehetőségei a klímaalkalmazkodás vizekkel kapcsolatos területén” című konferencia
2018. november 22.

Elért eredmények

- Érintett terület tulajdonviszonyai
- Tervező keresése folyamatban
- Más érintettek bevonása: interjúk
- Lakosság tájékoztatása: szórólap elérhető a Hivatal épületében
- Adatgyűjtés: helyi sajátosságok, Natér, éghajlati adatok
- Belvízhelyzet dokumentálása: érintettek feltárása, érintett terület térképen jelölve, fotódokumentáció
- Sérülékenységi vizsgálat elkészítése
- Botanikai felmérés készítése a WWF segítségével
- Egyeztetés az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatósággal

Kihívások, nehézségek

- Tervező hiánya

- Geodéziai felmérés hiánya

- További lépések: tervező keresése, szerződéskötés

- Mintaterület: nyári élőhelye a bivalyoknak

Potenciális csúszás

- További lépések:
 1. Ezen a területen akkor dolgozni, ha a bivalyok a téli helyükre kerülnek
 2. Nyáron át kell őket terelni

Kapcsolati lehetőségek

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Klímastratégiához való csatlakozás jó lehetőség

Sérülékenységi vizsgálat összegzése

- NaTér információi alapján:
 - Hóhullámos napok gyakorisága növekedést mutat 2021-2050 és 2070-2100 között
 - A hóhullámos napok többlethőmérséklete is nő ezzel együtt
 - Jelentős többlethalálozás várható
 - A napi többlethalálozás száma is növekszik 2070-2100 között

Veszélyek és hatások

Mezőgazdaság	Egészségügy	Hullámtér
Belvíz: Belvíz borítottság miatt a gazdák nem tudnak vetni	Hőhullámos napok	Belvíz: invazív növények elszaporodása, terméskiesés
Szárazság: Terméskárokat okoz	Szárazság	Szárazság: Terméskiesést okoz
Csatornakezelés: nem megfelelő		

Alkalmazkodási intézkedések

- Csatornák feltérképezése, tulajdonviszonyok megállapítása
- Minden nyáron tájékoztató az idősek klubjában
- Iskolásoknak órát tartani az éghajlatváltozásról
- Forró napokon vízosztás a faluban
- Belvíz helyzet dokumentálása, feltérképezése
- Következő útépitésnél porózus beton használata
- Klímaalap
- Vízmegtartás a talajvisszatöltésre

Köszönöm a figyelmet!

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

“Önkormányzatok lehetőségei a klímaalkalmazkodás vizekkel kapcsolatos területén” című
konferencia
2018. november 22.

